

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24   **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Згода Юлія Анатоліївна КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ШАХРАЙСЬКИХ СХЕМ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.	708
Кухарук Ігор Миколайович ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК СКЛАДОВОЇ АДВОКАТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ .	710
Ляховецький Сергій Олександрович ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ ПРИЧИН СМЕРТІ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ВБИВСТВ, ЗАМАСКОВАНИХ ПІД САМОГУБСТВО	712
Макогін Ірина Володимирівна ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВІПІЗНАННЯ ПІДОЗРЮВАНОГО ЯК ВАЖЛИВА СЛІДЧА (РОЗШУКОВА) ДІЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ВБИВСТВ З НЕОБЕРЕЖНОСТІ	715
Мунтяну Юліан Іванович ОКРЕМІ ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.	718
Мурашко Анастасія Сергіївна «ПРОФІЛЮВАННЯ» ТА «МОДЕЛЮВАННЯ» ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.	720
Паламарчук Олексій Олександрович ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЯВЛЕННЯ ОЗНАК ВЧИНЕННЯ КРАДІЖОК ОРГАНІЗОВАНИМ ЗЛОЧИННИМ УГРУПУВАННЯМ.	723
Пишненко Ірина Юріївна КРИМІНАЛІСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОВЕДІНКИ ПІДОЗРЮВАНОГО ТА ПОТЕРПІЛОГО	726
Радецький Сергій Віталійович ЩОДО СУТНОСТІ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ	728
Сон Людмила Анатоліївна ХАРАКТЕРИСТИКА ТИПОВИХ СПОСОБІВ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИКРАДЕННЯМ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	730
Стародубов Олександр Сергійович ВЗАЄМОДІЯ ПРОКУРОРА З ІНШИМИ УЧАСНИКАМИ РОЗСЛІДУВАННЯ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ.	732
Черниш Юрій Петрович КЛАСИФІКАЦІЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ: КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ	735
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ	739

людського фактора на оцінку ситуацій, що робить розслідування об'єктивнішим та точнішим.

Ключові слова: криміналістичне моделювання, злочинна поведінка, слідчі дії, поведінка підозрюваного, поведінка потерпілого, прогнозування, прогностичні моделі.

Keywords: forensic modelling, criminal behaviour, investigative actions, suspect behaviour, victim behaviour, forecasting, predictive models.

Радецький Сергій Віталійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри криміналістики, детективної
та оперативно-розшукової діяльності*

ЩОДО СУТНОСТІ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ

В рамках криміналістичного забезпечення процесу розслідування особливої уваги при розробці положень окремих криміналістичних методик заслуговують заходи, що спрямовані на попередження та подолання протидії розслідуванню. Сам факт виникнення та здійснення протидії розслідуванню закономірно обумовлений зіткненням інтересів різних сторін досудового розслідування, що зацікавлені у кардинально протилежному результаті його завершення.

Необхідно зазначити, що протидія розслідуванню є невід'ємною складовою злочинної діяльності і відповідно виникла одночасно із учиненням першого злочину. Слід констатувати, що з удосконаленням форм, способів і методів злочинної діяльності, удосконалюються й форми, прийоми та методи протидії розслідуванню. Тому одним із важливих завдань криміналістичної науки є своєчасне реагування на зміни, що відбуваються у злочинній діяльності, шляхом оновлення існуючих та розробки нових техніко-криміналістичних, тактичних та методичних положень, які застосовуються при розслідуванні різних видів кримінальних правопорушень.

У Словнику української мови протидія визначається як «дія, що спрямована проти іншої дії, перешкоджає їй» [1]. Таке загальне тлумачення поняття протидії досить точно відображає природу зв'язку, який утворюється між процесом розслідування та діями осіб, які не зацікавлені у розкритті кримінального правопорушення та притягненні винних до відповідальності. Л. І. Аркуша та С. М. Климах визначають, що сутність протидії полягає «в активній мотивованій діяльності особи, яка створює іншій діючій особі будь-які перешкоди або перепони» [2, с. 361]

У криміналістичній літературі до дослідження протидії розслідуванню зверталися різні науковці, зокрема Л. І. Аркуша, В. П. Бахін, О. Ю. Булулюков, В. К. Весельський, А. Ф. Волобуєв, В. Г. Гончаренко, О. Н. Колесниченко, В. П. Колмаков, Є. Д. Лук'янчиков, О. І. Ромців, В. В. Тищенко, В. Ю. Шепітько, Р. М. Шехавцов, Б. В. Щур та деякі інші.

Науковий інтерес до даної тематики породжений необхідністю розуміння форм, способів та методів протидії розслідуванню задля розробки дієвих засобів і методів своєчасного виявлення такої протидії, її подолання та попередження при розробці положень окремих криміналістичних методик розслідування певних видів кримінальних правопорушень. Відзначимо, що у залежності від виду кримінального правопорушення, система заходів з протидії розслідуванню може набувати певної специфіки, як от інсценування самогубства з метою маскування справжнього характеру та обставин злочинної події. Разом із тим певні форми, прийоми та методи протидії розслідуванню носять універсальний характер та не залежать від виду правопорушення, як, наприклад, давання неправдивих показань. Тому можна зробити висновок про необхідність врахування особливостей механізму вчинення злочину задля прогнозування можливих дій злочинця щодо протидії діяльності правоохоронців, спрямованої на розкриття та розслідування кримінального правопорушення. При цьому необхідно враховувати, що чим більш професійним є злочинець, тим більш організованою та системною є його протидія розслідуванню. Детально продуманий план та якісна підготовка до вчинення кримінального правопорушення може передбачати низку попередніх заходів, що будуть створювати різні перешкоди на шляху до його розкриття. Тому протидія розслідуванню доцільно розглядати як складову частину злочинної діяльності.

Таким чином, протидію розслідуванню можна визначити як комплекс цілеспрямованих дій та заходів, що вчиняються особами, причетними до злочинної події та її розслідування, з метою перешкоджання законній діяльності представників правоохоронних органів на шляху встановлення сутності такої події, її обставин та притягнення винних осіб до відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Протидія. *СЛОВНИК.ua*. URL: <https://slovnnyk.ua/index.php?sword=протидія>
2. Аркуша Л. І., Климаш С. М. До сутності поняття протидії розслідуванню злочинів. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 р., м. Одеса) : у 2 т. Т. 2 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. Одеса : Юридична література, 2016. С. 361-364.

Ключові слова: протидія розслідуванню, форми і способи протидії, злочин, злочинна діяльність, досудове розслідування.

Keywords: countermeasures, crime, criminal activity, pre-trial investigation.